

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО

(ПРОЕКТ)

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Ректор КрНУ
імені Михайла Остроградського
М. В. Загірняк

_____

«__» _____ 2021

ОСВІТНО – ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
БАКАЛАВРА

Першого рівня вищої освіти
за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія
галузі знань 22 Охорона здоров'я
кваліфікація: Бакалавр фізичної терапії, ерготерапії

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
_____ проф. Загірняк М. В.
(протокол № __ від _____ 2021 р.)
Освітня програма вводиться в дію
з 1 вересня 2021 р.
Ректор _____ М.В. Загірняк
(наказ № _ від _____ 2021 р.)

Кременчук 2021

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

РОЗРОБЛЕНО І РЕКОМЕНДОВАНО

робочою групою факультету природничих наук КрНУ

Керівник проектної групи

(гарант освітньої програми) _____ О. І. Антонова

« » 2021 р.

СХВАЛЕНО

кафедрою здоров'я людини та фізичної культури КрНУ

протокол від « » 2021 р.

Завідувач кафедри

здоров'я людини та фізичної культури _____ О. І. Антонова

ПОГОДЖЕНО

Голова

науково–методичної ради КрНУ _____ В.В. Костін

« » 2021 р.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою науково-методичною комісією спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» у складі:

1. Антонова Олена Іванівна, кандидат біологічних наук, доцент кафедри здоров'я людини та фізичної культури Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського.

2. Куц Олександр Сергійович, кандидат психологічних наук, доцент кафедри здоров'я людини та фізичної культури Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського.

3. Скірта Олег Сергійович, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, старший викладач кафедри здоров'я людини та фізичної культури Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

- 1.
- 2.
- 3.

**1. Профіль освітньої програми зі спеціальності
227 «Фізична терапія, ерготерапія»**

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського Кафедра здоров'я людини та фізичної культури
Ступінь вищої освіти	Ступінь вищої освіти: бакалавр
Освітня кваліфікація	Бакалавр фізичної терапії, ерготерапії
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – Бакалавр Спеціальність – 227 Фізична терапія, ерготерапія Освітня програма – Фізична терапія, ерготерапія
Офіційна назва освітньої програми	Назва освітньої програми: Фізична терапія, ерготерапія Освітня програма першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ступеня «бакалавр» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	– Акредитаційна комісія від 03.07.2017 р., протокол № 126 (наказ МОН України від 05.07.2017 № 139 л); – Україна; – 01.07.2017 – 01.07.2022 р.
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, QF ENEA – перший цикл, EQF LLL – 6 рівень
Передумови	На базі повної загальної середньої освіти, ступеня «молодший бакалавр» (ОКР «молодший спеціаліст»)
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До 01.07. 2022 року
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://zl.kdu.edu.ua/uk
2 - Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого в європейський та світовий науково-освітній простір фахівця з фізичної терапії, ерготерапії, що може кваліфіковано здійснювати виховну, реабілітаційну та фізкультурно-оздоровчу роботу з різним контингентом населення, а також сприяти гармонійному розвитку особистості, формуванню життєво-необхідних навичок, розвитку фізичних якостей, зміцненню здоров'я, підготовці до активної трудової діяльності людини з обмеженими можливостями здоров'я.	

3 - Характеристика освітньої програми

Предметна область	<p>Об'єкти вивчення та діяльності: рухові функції та активність людини, їх порушення та корекція з метою відновлення повноцінної життєдіяльності відповідно до бажань і потреб людини в умовах довкілля.</p> <p>Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з порушеннями функцій органів та систем, зокрема, опорно-рухового апарату, нервової, серцево-судинної та дихальної систем із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: знання для відновлення та запобігання втрати рухових функцій та активності людини: медико-біологічних, психолого-педагогічних, соціальних та дисциплін професійної підготовки; вимог охорони праці та безпеки життєдіяльності; законодавчої бази; комунікацій у професійній сфері; основ ділового спілкування, основ ділової іноземної мови (мов); професійних компетенцій, прав та обов'язків; основних положень етики.</p> <p>Методи, методики та технології: спостереження, опитування, тестування та вимірювання у фізичній терапії та ерготерапії; обробки інформації; планування та реалізації заходів фізичної терапії та ерготерапії; вербального і невербального спілкування; надання долікарської допомоги.</p> <p>Інструменти та обладнання для контролю основних життєвих показників пацієнта/клієнта; тестування та вимірювання у фізичній терапії та ерготерапії; проведення заходів фізичної терапії та ерготерапії; технічні допоміжні засоби пересування та самообслуговування.</p>
Орієнтація освітньої програми	На реабілітаційну та фізкультурно-оздоровчу роботу з людьми з особливими потребами, які мають різні нозології, активізацію, підтримку та відновлення їхніх фізичних сил та здоров'я, підготовку до професійної діяльності
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Сучасні знання з фізичної терапії, ерготерапії і раціональне використання ефективних засобів і методів у подальшій професійній діяльності.

	<i>Ключові слова:</i> здоров'я людини, фізична терапія, ерготерапія.
Особливості програми	Освітня програма (240 кредитів) передбачає такі цикли підготовки, що забезпечує освітній рівень бакалавра: цикл дисциплін загальної підготовки; цикл дисциплін професійної підготовки; цикл професійно-орієнтованої підготовки. Орієнтованість на опанування дисциплін професійно-орієнтованого циклу, а саме: медико-біологічного спрямування, спеціально-теоретичного та спеціально-практичного спрямування, поєднання яких забезпечує формування у студентів основи професійних умінь та навичок.
4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Рекомендовані фахові первинні посади для випускників: випускники спроможні обіймати посади, кваліфікаційні вимоги яких передбачають наявність ступеня бакалавра фізичної терапії, ерготерапії, у суб'єктах господарювання, що здійснюють такі види економічної діяльності (за КВЕД ДК 009:2010): 86.10 Діяльність лікарняних закладів; 93.12 Діяльність спортивних клубів; 93.13 Діяльність фітнес-центрів. Випускники можуть займати, зокрема, такі первинні посади (за КВЕД ДК 003:2010): 3226 Асистент фізичного терапевта; 3226 Асистент ерготерапевта; 3226 Масажист; 3226 Масажист спортивний.
Академічні права випускників	Можливість навчання за програмою другого циклу FQ-ЕНЕА, 7 рівня EQF-LLL та 7 рівня НРК (другого (освітньо-професійного) рівня вищої освіти). Набуття суміжних кваліфікацій за іншими спеціальностями.
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Лекції, лабораторні роботи, практичні та семінарські заняття, самостійна робота на основі підручників, навчальних посібників та конспектів лекцій, консультації із викладачами, підготовка до кваліфікаційного тестового державного іспиту «Крок» та практично-орієнтованого іспиту.

Оцінювання	<p>Контроль знань та умінь студентів здійснюється у формі поточного та підсумкового контролю. Оцінювання рівня знань студентів проводиться за рейтинговою системою. Поточний контроль включає контроль знань, умінь та навичок студентів на лекціях, лабораторних, практичних, семінарських заняттях та під час виконання індивідуальних навчальних завдань, контрольних, курсових робіт і проектів. Підсумковий контроль проводиться у формі екзаменів, диференційних заліків, підсумкового контролю.</p> <p>Атестація здобувачів першого рівня вищої освіти за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія» здійснюється у формі кваліфікаційного тестового державного іспиту «Крок» та практично-орієнтованого іспиту.</p>
6 - Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>ІК. Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.</p>
Загальні компетентності	<p>ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК 04. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та</p>

	<p>свідомо.</p> <p>ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>СК 01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.</p> <p>СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.</p> <p>СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.</p> <p>СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.</p> <p>СК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.</p> <p>СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати (додаток 1).</p> <p>СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.</p> <p>СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.</p> <p>СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним</p>

	<p>можливостям та потребам пацієнта/клієнта.</p> <p>СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами (додаток 1) та документувати отримані результати.</p> <p>СК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.</p> <p>СК 12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.</p> <p>СК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.</p> <p>СК 14. Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.</p>
--	--

7 - Нормативний зміст підготовки бакалавра, сформульований у термінах результатів навчання

<p>ПР 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.</p> <p>ПР 02. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).</p> <p>ПР 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.</p> <p>ПР 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.</p> <p>ПР 05. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя.</p> <p>ПР 06. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.</p> <p>ПР 07. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).</p> <p>ПР 08. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.</p> <p>ПР 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.</p> <p>ПР 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації</p>
--

рухових порушень та активності (додаток 2).

ПР 11. Здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.

ПР 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.

ПР 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шановливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

ПР 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.

ПР 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

ПР 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

ПР 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

ПР 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

ПР 19. Демонструвати здатність до пацієнтоцентричної практичної діяльності за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди згідно нормативно-правових вимог та норм професійної етики.

ПР 20. Здатність планувати, організовувати та проводити корекційно-виховні та корекційно-розвиткові заходи з різними категоріями дітей в інклюзивних закладах.

8 - Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	75 % професорсько-викладацького складу, задіяного до викладання професійно-орієнтованих дисциплін, мають науковий ступінь та / або вчене звання; фахівці даної галузі знань, які мають певний стаж практичної, наукової та педагогічної роботи
Матеріально-технічне забезпечення	Інструменти або обладнання для контролю основних життєвих показників пацієнта/клієнта; реабілітаційного обстеження та тестування основних функціональних можливостей; проведення реабілітаційних заходів
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Використання бібліотек мережі Інтернет та освітнього порталу Кременчуцького національного університету імені Михайла

	Остроградського та авторських розробок науково-педагогічних працівників кафедри
9 - Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Кременчуцьким національним університетом імені Михайла Остроградського та іншими університетами України
Міжнародна кредитна мобільність	У рамках програм ЄС Еразмус+ та Горизонт на основі двосторонніх договорів між Кременчуцьким національним університетом імені Михайла Остроградського та навчальними закладами країн-партнерів
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе, після вивчення іноземними здобувачами української, російської або англійської мов

2. Перелік компонент освітньо-професійної/наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
1. Обов'язкові компоненти ОП			
<i>1.1 Цикл дисциплін загальної підготовки</i>			
ОК 1	Українознавство	3,0	д. залік
ОК 2	Іноземна мова	6,0	д. залік
ОК 3	Інформатика	3,0	д. залік
ОК 4	Латинська мова та медична термінологія	6,0	екзамен
ОК 5	Безпека життєдіяльності, цивільний захист	3,0	д. залік
ОК 6	Філософія	3,0	екзамен
ОК 7	Правове регулювання суспільних відносин в Україні	3,0	д. залік
ОК 8	Основи здорового способу життя	3,0	д. залік
<i>1.2 Цикл дисциплін професійної підготовки</i>			
ОК 9	Анатомія та фізіологія людини	9,0	екзамен
ОК 10	Біохімія, екологія з основами гігієни	5,0	екзамен
ОК 11	Клінічний реабілітаційний менеджмент при дисфункціях внутрішніх органів	6,0	д. залік
ОК 12	Основи загальної та клінічної патології	6,0	екзамен
ОК 13	Основи практичної діяльності у фізичній терапії	9,0	д. залік

	та ерготерапії (вступ до спеціальності)		
ОК 14	Фізична терапія та ерготерапія при порушенні діяльності серцево-судинної та дихальної систем	9,0	д. залік
ОК 15	Психологія (загальна та вікова)	3,0	екзамен
ОК 16	Біомеханіка	9,0	екзамен
ОК 17	Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності серцево-судинної та дихальної систем	6,0	д. залік
ОК 18	Професійна етика, деонтологія та психологія спілкування	10,0	екзамен
ОК 19	Фізична терапія та ерготерапія при порушенні діяльності нервової системи	5,0	екзамен
ОК 19	Фізична терапія та ерготерапія при порушенні діяльності нервової системи	1	КР
ОК 20	Організація діяльності реабілітаційних закладів	3,0	екзамен
ОК 21	Фізична терапія та ерготерапія при порушенні діяльності опорно-рухового апарату	6,0	д. залік
ОК 22	Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності нервової системи	6,0	екзамен
ОК 23	Реабілітаційні технології	5,0	д. залік
ОК 23	Реабілітаційні технології	1	КР
ОК 24	Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-рухового апарату	6,0	екзамен
ОК 25	Фізична терапія та ерготерапія в інклюзивних закладах	6,0	
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		141	
2. Навчальні дисципліни за вибором студента**			
ВБ*	Дисципліна 1*	6,0	д. залік
ВБ*	Дисципліна 2*	6,0	д. залік
ВБ*	Дисципліна 3*	6,0	д. залік
ВБ*	Дисципліна 4*	6,0	д. залік
ВБ*	Дисципліна 5*	6,0	д. залік
ВБ*	Дисципліна 6*	6,0	д. залік
ВБ*	Дисципліна 7*	6,0	д. залік
ВБ*	Дисципліна 8*	6,0	д. залік
ВБ*	Дисципліна 9*	6,0	д. залік
ВБ*	Дисципліна 10*	6,0	д. залік
ВБ*	Дисципліна 11*	6,0	д. залік
ВБ*	Дисципліна 12*	6,0	д. залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		72	
3. Практична підготовка			
ОК 26	Ознайомча практика з фізичної терапії та ерготерапії	6,0	д. залік

ОК 27	Клінічна практика з фізичної терапії та ерготерапії при серцево-судинних дисфункціях	6,0	д. залік
ОК 28	Клінічна практика з фізичної терапії та ерготерапії при порушенні діяльності опорно-рухового апарату	6,0	д. залік
ОК 29	Клінічна практика з фізичної терапії та ерготерапії при травмах та захворюваннях нервової системи	6,0	д. залік
ОК 30	Атестація	3,0	
Загальний обсяг практичної підготовки:		27	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

КР – курсова робота;

диф. залік – диференційний залік;

* – дисципліни з Переліку дисциплін вільного вибору студента.

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів першого рівня вищої освіти за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія» здійснюється у формі кваліфікаційного тестового державного іспиту «Крок» та практично-орієнтованого іспиту. Кваліфікаційний тестовий державний іспит «Крок» оцінює відповідність професійної компетентності студента вимогам, визначеним цим стандартом, здійснюється Центром тестування при МОЗ України відповідно до Положення про систему ліцензійних інтегрованих іспитів.

Практично-орієнтований іспит оцінює відповідність компетентності студента вимогам, визначеним цим стандартом та освітньою програмою, і проводиться екзаменаційною комісією закладу вищої освіти. Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У закладі вищої освіти повинна функціонувати система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього

процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;

б) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;

9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством.

Перелік нормативних документів, на яких базується Стандарт вищої освіти

1. Закон України «Про вищу освіту» 01.07.2014 №1556-VII.
2. Закон України «Про освіту» 05.09.2017 №2145-VIII.
3. Постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти.
4. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 14.08.1998 р. №251 Про затвердження Положення про систему ліцензійних інтегрованих іспитів фахівців з вищою освітою напрямів «Медицина» і «Фармація».
5. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 // Видавництво «Соціформ». - К.: 2010.
6. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 18 листопада 2014 року № 1361 «Про затвердження зміни до національного класифікатора України ДК 003:2010» (зміна № 2).
7. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти // Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. №600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21.12.2017 р. №1648): Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/proekty%20standartiv%20vishcha%20osvita/1648.pdf>

ПЕРЕЛІК ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН

Умовне позначення	Назва дисципліни	Кредити	кафедра
-------------------	------------------	---------	---------

ВБ 1	Психологія здоров'я та клінічна психологія	6	здоров'я людини та фізичної культури
ВБ 2	Оздоровчий фітнес	6	здоров'я людини та фізичної культури
ВБ 3	Медична апаратура	6	електронних апаратів
ВБ 4	Масаж лікувальний, загальний і самомасаж	6	здоров'я людини та фізичної культури
ВБ 5	Кінезіотерапія у спеціальних медичних групах	6	здоров'я людини та фізичної культури
ВБ 6	Основи медичних знань	6	здоров'я людини та фізичної культури
ВБ 7	Оздоровче плавання та гідрокінезіотерапія	6	здоров'я людини та фізичної культури
ВБ 8	Основи догляду за хворими та інвалідами	6	здоров'я людини та фізичної культури
ВБ 9	Паліативна допомога та фізична і психологічна реабілітація важко-хворих	6	здоров'я людини та фізичної культури
ВБ 10	Вікова анатомія та фізіологія, фізіологія ЦНС та ВНС	6	здоров'я людини та фізичної культури
ВБ 11	Основи курортології та фізіотерапії	6	здоров'я людини та фізичної культури
ВБ 12	Апаратура експериментальних біомедичних досліджень другий (магістерський) рівень	6	електронних апаратів
ВБ 13	Медична термінологія та медична біологія	6	здоров'я людини та фізичної культури
ВБ 14	Адаптивне фізичне виховання та ЛФК	6	здоров'я людини та фізичної культури
ВБ 15	Загальна теорія спорту для всіх	6	здоров'я людини та фізичної культури
ВБ 16	Основи нормальної та патологічної фізіології	6	здоров'я людини та фізичної культури
ВБ 17	Фізичне виховання різних груп населення	6	здоров'я людини та фізичної культури
ВБ 18	Біофізика	6	біотехнології та біоінженерії
ВБ 19	Основи фармакогнозії	6	біотехнології та біоінженерії
ВБ 20	Профілактика спортивного травматизму	6	здоров'я людини та фізичної культури
ВБ 21	Нетрадиційні методи лікувально-оздоровчої роботи	6	здоров'я людини та фізичної культури
ВБ 22	Параолімпійський спортивний рух	6	здоров'я людини та фізичної культури
ВБ 23	Відновлювальні засоби у фізичній культурі і спорті	6	здоров'я людини та фізичної культури
ВБ 24	Спортивна фізіологія та медицина	6	здоров'я людини та фізичної культури

2.2. Структурно-логічна схема ОПШ

Короткий опис логічної послідовності вивчення компонент освітньої програми

1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр	7 семестр	8 семестр
Українознавство	Біомеханіка	Латинська мова та медична термінологія	Філософія	Фізична терапія, ерготерапія в інклюзивних закладах	Фізична терапія та ерготерапія при порушенні діяльності опорно-рухового апарату	Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності нервової системи	Безпека життєдіяльності, цивільний захист
Інформатика	Біохімія, екологія з основами гігієни	Реабілітаційні технології	Правове регулювання суспільних відносин	Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-рухового апарату	Вибіркова дисципліна 4* або 16*	Фізична терапія та ерготерапія при порушенні діяльності нервової системи	Вибіркова дисципліна 10* або 22*
Професійна етика, деонтологія та психологія спілкування		Клінічний реабілітаційний менеджмент при дисфункціях внутрішніх органів	Іноземна мова	Вибіркова дисципліна 1* або 13*	Вибіркова дисципліна 5* або 17*	Дисципліна 7* або 19*	Вибіркова дисципліна 11* або 23*
Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії (вступ до спеціальності)	Психологія (загальна та вікова)	Основи загальної та клінічної патології	Фізична терапія та ерготерапія при порушенні діяльності серцево-судинної та дихальної систем	Вибіркова дисципліна 2* або 14*	Вибіркова дисципліна 6* або 18*	Дисципліна 8* або 20*	Вибіркова дисципліна 12* або 24*
Анатомія та фізіологія людини	Ознайомча практика з фізичної терапії, ерготерапії	Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності серцево-судинної та дихальної систем	Організація діяльності реабілітаційних закладів	Вибіркова дисципліна 3* або 15*	Клінічна практика при порушенні діяльності опорно-рухового апарату	Дисципліна 9* або 21*	Клінічна практика при порушенні діяльності нервової системи
Основи здорового способу життя			Клінічна практика при порушенні діяльності серцево-судинної та дихальної систем				Атестація

3. Матриця відповідності програмних компетентностей обов'язковим компонентам освітньої програми

	OK-1	OK-2	OK-3	OK-4	OK-5	OK-6	OK-7	OK-8	OK-9	OK-10	OK-11	OK-12	OK-13	OK-14	OK-15	OK-16	OK-17	OK-18	OK-19	OK-20	OK-21	OK-22	OK-23	OK-24	OK-25	OK-26	OK-27	OK-28	OK-29	OK-30
ЗК1							+																+		+	+				
ЗК2	+	+		+			+											+					+		+	+				
ЗК3															+			+								+				
ЗК4															+				+							+				
ЗК5								+							+			+								+				
ЗК6	+	+		+														+												
ЗК7	+	+		+	+	+																								
ЗК8															+															
ЗК9			+																											
ЗК10			+																											
ЗК11				+																										
ЗК12																		+												
ЗК13															+															
ЗК14							+																							
ЗК15								+																						
ФК1									+	+	+	+	+				+						+		+	+	+	+	+	+
ФК2					+	+			+	+		+				+														
ФК3				+												+														
ФК4																+		+								+				
ФК5														+					+	+	+						+	+	+	+
ФК6														+			+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК7											+			+			+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК8											+		+	+			+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК9											+		+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК10												+	+				+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК11				+								+					+			+	+	+		+						
ФК12																														
ФК13																			+	+	+		+		+	+	+	+	+	+
ФК14																		+		+	+		+		+	+	+	+	+	+

4. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними обов'язковим компонентами освітньої програми

	ОК-1	ОК-2	ОК-3	ОК-4	ОК-5	ОК-6	ОК-7	ОК-8	ОК-9	ОК-10	ОК-11	ОК-12	ОК-13	ОК-14	ОК-15	ОК-16	ОК-17	ОК-18	ОК-19	ОК-20	ОК-21	ОК-22	ОК-23	ОК-24	ОК-25	ОК-26	ОК-27	ОК-28	ОК-29	ОК-30	
ПРН1								+					+																		
ПРН2	+	+		+																											
ПРН3			+																												
ПРН4									+	+		+	+			+		+								+					
ПРН5													+																		
ПРН6											+	+	+	+		+	+			+		+	+	+	+		+	+	+	+	
ПРН7				+							+			+			+			+		+	+	+	+		+	+	+	+	
ПРН8							+										+	+		+		+		+							
ПРН9													+	+					+	+	+		+				+	+	+	+	
ПРН10													+	+					+	+	+		+				+	+	+	+	
ПРН11													+	+					+	+	+		+				+	+	+	+	
ПРН12							+						+							+											
ПРН13																				+								+	+	+	+
ПРН14					+																							+	+	+	+
ПРН15						+									+			+													
ПРН16					+																					+					
ПРН17																	+					+	+	+			+	+	+	+	
ПРН18																	+					+		+		+		+	+	+	
ПРН19																															
ПРН 20																										+					

Базові компоненти обстеження та контролю стану пацієнта/клієнта фізичним терапевтом при порушеннях таких систем:

1. Серцево-судинна та дихальна системи

Симптоми, синдроми та порушення:

- кашель
- задишка
- запаморочення
- приступ ядухи
- біль
- включення у роботу допоміжних дихальних м'язів
- тахікардія
- ціаноз
- набряк
- аритмія
- посилене серцебиття
- ослаблене дихання
- жорстке дихання, патологічне бронхіальне дихання
- крепітація, хрипи, шум тертя плеври
- коробковий перкуторний звук
- тупий (притуплений) перкуторний звук
- тимпанічний перкуторний звук
- катаральні зміни
- підвищення кров'яного тиску
- зниження кров'яного тиску
- синдром дихальної недостатності
- синдром серцевої недостатності
- бронхообструктивний синдром
- загально інтоксикаційний синдром
- бронхо-легенево-плевральний синдром
- легеневе серце
- накопичення повітря у плевральній порожнині
- накопичення ексудату у плевральній порожнині
- плевральні спайки
- спадання легеневої тканини
- фіброз, склероз
- деструктивні зміни бронхів/легеневої тканини
- гіпер- гіпотонічний криз
- аритмії серця

Засоби та методи обстеження у фізичній терапії:

- опитування
- спостереження
- антропометрія
- пальпація

- перкусія
- аускультация
- функціональні тести
- спірографія
- пневмотахометрія
- пікфлоуметрія
- пульсооксиметрія
- вимірювання артеріального тиску

2. Опорно-руховий апарат

Симптоми, синдроми та порушення:

- біль
- набряки
- порушення амплітуди руху
- зменшення м'язової сили та м'язова атрофія
- зменшення м'язової витривалості
- порушення рівноваги та координації
- порушення рухових функцій (присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, хапання, відштовхування та притягування, піднімання та перенесення та інші)

Засоби та методи обстеження у фізичній терапії:

- опитування
- спостереження
- антропометрія
- пальпація
- суглобова гра
- визначення інтенсивності та динаміки болю
- оцінювання активного та пасивного руху
- вимірювання амплітуди руху у суглобах (гоніометрія тощо)
- визначення м'язової сили (мануальне м'язове тестування, динамометрія тощо)
- визначення м'язової витривалості
- визначення рівноваги та координації
- оцінювання рухових функцій (присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, хапання, відштовхування та притягування, піднімання та перенесення та інші)
- оцінка стану кукси

3. Неврологічні розлади

Симптоми, синдроми та порушення:

- біль
- набряки
- парези та плегії
- м'язова атрофія
- порушення м'язового тону
- порушення амплітуди руху
- порушення чутливості

- порушення стану свідомості
- порушення когнітивних функцій
- порушення зорових функцій та сприйняття
- просторово-зорові порушення
- зменшення м'язової витривалості
- порушення рівноваги та координації
- порушення рухових функцій (присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, хапання, відштовхування та притягування, піднімання та перенесення та інші)

Засоби та методи реабілітаційного обстеження:

- опитування
- спостереження
- пальпація
- оцінювання рухливості суглобів
- визначення м'язової сили
- визначення рівня і локалізації чутливості
- тестування рефлексів
- визначення м'язового тону
- визначення м'язової витривалості
- оцінювання рівноваги та координації
- оцінювання довільних рухових функцій
- тести, шкали для оцінки болю, рухових функцій та мобільності

Базові компоненти обстеження та контролю стану пацієнта/клієнта ерготерапевтом при порушеннях таких систем:

1. Серцево-судинна та дихальна системи.

а. Оцінювання симптомів та порушень з метою визначення їх впливу на заняттєву активність пацієнта/клієнта:

- біль
- зміни у диханні (задишка, ослаблене, жорстке, патологічне бронхіальне дихання)
- запаморочення
- приступ ядухи
- набряк
- порушення ритму і провідності серця, аритмія, тахікардія
- підвищення/зниження артеріального тиску
- надмірні зусилля під час виконання заняттєвої активності
- втома

Засоби та методи:

- опитування, бесіда
- спостереження
- функціональні тести
- пульсооксиметрія
- вимірювання артеріального тиску

– вимірювання частоти серцевих скорочень

б. Опитування з метою обґрунтування використання у програмі ерготерапії елементів заняттєвої активності, яка відповідає заняттєвим потребам та інтересам пацієнта/клієнта:

Засоби та методи:

– Бесіда, інтерв'ю

– Інструменти оцінки

в. Оцінювання елементів заняттєвої активності пацієнта/клієнта під час виконання програми ерготерапії з позиції:

– суб'єктивного ставлення пацієнта/клієнта до власного виконання елементів заняттєвої активності;

– рівня функціональної незалежності пацієнта/клієнта;

– якості та безпеки виконання елементів заняттєвої активності.

Засоби та методи:

– бесіда

– спостереження

– інструменти оцінки

2. Порухення діяльності опорно-рухового апарату

1. Оцінювання симптомів та порушень з метою визначення їх впливу на заняттєву активність пацієнта/клієнта:

– біль

– набряки

– порушення амплітуди руху

– зменшення м'язової сили, м'язова атрофія

– зменшення м'язової витривалості

– порушення функцій суглобів та кісток

– порушення рівноваги та координації

– порушення довільних рухових функцій

Засоби та методи:

– опитування, бесіда

– візуальна аналогова шкала болю

– огляд

– оцінювання рухливості суглобів

– визначення м'язової сили

– тести на визначення м'язової витривалості

– тести на рівновагу та координацію

– тести для оцінки довільних рухових функцій

– оцінювання стану кукси

2. Опитування з метою вибору і (обґрунтування) використання у програмі ерготерапії елементів заняттєвої активності, яка відповідає заняттєвим потребам та інтересам пацієнта/клієнта:

Засоби та методи:

– бесіда, інтерв'ю

– інструменти оцінки

3. Оцінювання елементів заняттєвої активності пацієнта/клієнта під час виконання програми ерготерапії з позиції:

- суб'єктивної оцінки пацієнта/клієнта
- рівня функціональної незалежності
- якості та безпеки виконання

Засоби та методи:

- бесіда
- спостереження
- інструменти оцінки

3. Неврологічні розлади

1. Оцінювання симптомів та порушень з метою визначення їх впливу на заняттєву активність пацієнта/клієнта:

- біль
- набряки
- парези та плегії
- порушення м'язового тону
- зменшення м'язової сили, м'язова атрофія
- порушення амплітуди руху
- порушення чутливості
- порушення стану свідомості
- порушення когнітивних функцій
- порушення функцій жування і ковтання
- порушення зорових функцій та сприйняття
- просторово-зорові порушення
- зменшення м'язової витривалості
- порушення рівноваги та координації
- порушення моторно-рефлекторних та мимовільних рухових функцій та реакцій
- порушення довільних рухових функцій

Засоби та методи:

- опитування
- огляд
- пальпація
- спостереження
- оцінювання рухливості суглобів
- визначення м'язової сили
- визначення рівня і локалізації чутливості
- тестування рефлексів
- визначення м'язового тону
- визначення м'язової витривалості
- оцінювання рівноваги та координації
- оцінювання довільних рухових функцій

2. Опитування з метою обґрунтування використання у програмі ерготерапії елементів заняттєвої активності, яка відповідає заняттєвим потребам та інтересам пацієнта/клієнта:

Засоби та методи:

- бесіда, інтерв'ю

– інструменти оцінки

3. Оцінювання елементів заняттєвої активності пацієнта/клієнта під час виконання програми ерготерапії з позиції:

– суб'єктивної оцінки пацієнта/клієнта

– рівня функціональної незалежності

– якості та безпеки виконання

Засоби та методи:

– бесіда

– спостереження

– інструменти оцінки

ЗАСОБИ ТА МЕТОДИ РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ВПЛИВУ (ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ)

Порушення діяльності серцево-судинної та дихальної систем

Засоби та методи:

терапевтичні вправи:

- дихальні
- загально-розвиваючі
- аеробного характеру
- на розтяг та розслаблення м'язів

позиціонування

дихальної гімнастики

звукової гімнастики

мануальні маніпуляційні втручання на грудній клітці

масаж

засоби загартування та водні процедури

Порушення діяльності опорно-рухового апарату

Засоби та методи:

терапевтичні вправи:

- на зменшення болю та набряку
- на розвиток сили
- на розвиток витривалості
- на підтримку амплітуди руху
- на гнучкість
- на мобілізацію суглобів (суглобова гра)
- на рівновагу
- на координацію

тренування рухових навичок та умінь (функціональне тренування: переміщення у ліжку, навички сидіння, переміщення поза межі ліжка, вставання, стояння, хода, користування допоміжними засобами для ходи та візком, користування протезами, самообслуговування та самогляд)

позиціонування

масаж

постізометрична релаксація

преформовані фізичні чинники:

- тепло
- холод
- водні процедури
- преформована електрична енергія

Неврологічні розлади

Засоби та методи:

терапевтичні вправи

- з опором (сила та витривалість)

- на підтримку амплітуди руху
  - на розвиток/ відновлення гнучкості (розтяг/стретчинг)
  - на розвиток/ відновлення рівноваги
  - на розвиток/ відновлення координації
  - на розвиток/ відновлення дрібної моторики
- тренування рухових навичок та умінь* (функціональне тренування: переміщення у ліжку, навички сидіння, переміщення поза межі ліжка, вставання, стояння, хода, користування допоміжними засобами для ходи та візком, користування ортезами, самообслуговування та самодогляд)
- позиціонування*
- дихальні вправи*
- мануальні маніпуляції на грудній клітці*
- масаж*

ЗАСОБИ ТА МЕТОДИ ЕРГОТЕРАПЕВТИЧНОГО ВПЛИВУ

1. Використання підготовчих методів і засобів:
Використання преформованих фізичних чинників
  - тепло
  - холод
  - преформована електрична енергія
 Позиціонування
 Мобілізація суглобів
 Сенсорна стимуляція
 Методики фасилітації та інгібіції
 Підбір адаптивних та технічних засобів реабілітації (в т.ч. ортезів та протезів)
2. Терапевтичні вправи і терапевтичні заняття з метою відновлення або розвитку функцій організму:
  - функцій м'язів та суглобів (сили, витривалості, амплітуди руху, мобільності суглобів)
  - функцій мимовільних рухових реакцій
  - довільних рухових функцій (координацію великої та дрібної моторики, зорово-рухову, двосторонню координацію, праксис)
  - моторики і координації органів ротової порожнини о розумових функцій (специфічних та глобальних)
  - сенсорних функцій (зорового сприйняття, вестибулярної, пропріоцептивної функції, сенсорної інтеграції)
3. Терапевтичні вправи і терапевтичні заняття з метою розвитку виконавчих умінь та навичок:
  - рухових умінь та навичок* (стабілізувати тулуб, дотягуватися, хапати, маніпулювати, піднімати, переміщувати предмети тощо) о процесуальних умінь та навичок (ініціювати, підтримувати увагу, планувати та дотримуватися плану дії, організувати, пристосовуватися тощо)
  - умінь та навичок соціальної взаємодії* (вступати в контакт, проявляти емоції, уточнювати, відповідати тощо)
4. Терапевтичне використання заняттєвої активності:
Виконання компонентів заняттєвої активності (окремих занять, завдань та дій), визначених на основі заняттєвого аналізу.

Модифікація та адаптація способів виконання заняттєвої активності (окремих занять, завдань та дій).

Організація виконання заняттєвої активності у наступних сферах:

– активність повсякденного життя (ADLs)

– інструментальна активність повсякденного життя (IADLs)

– відпочинок і сон о освіта о робота о гра о дозвілля о соціальна участь

5. Адаптація інструментів діяльності та середовища життєдіяльності пацієнта/клієнта.

6. Навчання та консультування пацієнтів/клієнтів та членів їх родин.

7. Проведення ерготерапевтичного втручання у групі.

Мінімально необхідне матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

Мінімальне обладнання кабінету доклінічної практики: терапевтичні кушетки 120x200 см – 2 од; сходи різної висоти (5 см, 10 см, 15 см); паралельні регульовані бруси; мобільне дзеркало; милиці, палиці, ходунки; крісла колісні різного розміру та ступеню мобільності; еластичні джгути з опором різного ступеню; обтяжувачі на кінцівки і пальці; платформи та диски для тренування балансу, фітболи, тощо; мати, подушки, валики, напіввалики; велоергометр; степпер; гантелі; шведська стінка; адаптивний кухонний інвентар, холодильник, пральна машина); імітація елементів квартири (туалет або при ліжковий туалет, ванна кімната, спальне ліжко, шафа); допоміжні засоби для побуту (засіб для одягання шкарпеток, гудзиків тощо).

Обладнання кабінету масажу: кушетки масажні з розрахунку 1 кушетка на 2-3 студентів в групі.

Мінімальне обладнання для навчання методам вимірювання структурних змін та порушених функцій організму:

- динамометри; пульсоксиметри; апарати для вимірювання тиску; пульсометри; каліпери; спірометри портативні – 2-3 примірники;
- гоніометри різних форм та розмірів; вимірювальні сантиметрові стрічки – з розрахунку один примірник на 2-3 студентів в групі;
- 10-метрова вимірювальна стрічка; ваги; ростомір – один примірник.

Для забезпечення клінічних практик необхідно укласти договори про співробітництво із закладами охорони здоров'я (відповідно до Листа Міністерства охорони здоров'я України від 19 травня 2017 р. № 317/13808), соціального захисту тощо, що надають реабілітаційну допомогу в гострому, підгострому та довготривалому періодах. Обов'язковою є наявність у штаті означених закладів фізичних терапевтів та ерготерапевтів, які виконують функції клінічного керівника/методиста, та трудових угод з ними. Кількість договорів та кадровий склад закладів охорони здоров'я має забезпечити проходження практики студентами із розрахунку 5-6 осіб на одного клінічного керівника/методиста.